

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 39/07-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 2. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. J., S., kandidátky na starostu obce S. a Ing. J. M., S., kandidáta na starostu obce S., zastúpených advokátom JUDr. P. D., P., za účasti Mgr. J. B., S., vo veci namietanej nezákonnosti volieb a nezákonnosti výsledku volieb na funkciu starostu obce S. konaných dňa 2. decembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. J. a Ing. J. M. o d m i e t a pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2006 doručená sťažnosť M. J. (ďalej ako „sťažovateľka“) a Ing. J. M. (ďalej ako „sťažovateľ“), kandidátov na starostu obce S. (ďalej ako „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. P. D., za účasti Mgr. J. B. víťazného kandidáta na starostu obce S., ktorou požadovali vyhlásenie neplatnosti volieb starostu obce S. konaných 2. decembra 2006 alebo alternatívne zrušenie výsledkov volieb starostu obce S.

Zo sťažnosti v spojení so zápisnicou miestnej volebnej komisie z 2. decembra 2006 o výsledku volieb a vyhlásením kandidatúry pre voľby starostu z 12. októbra 2006 vyplýva, že vo voľbách, ktoré sa uskutočnili 2. decembra 2006 sa o funkciu starostu obce S. uchádzali – sťažovateľka (kandidátka č. 2), sťažovateľ (kandidát č. 3) a Mgr. J. B. (kandidát č. 1). Volebný obvod pozostával z jedného volebného okrsku. Zo 178 oprávnených voličov sa volieb zúčastnilo 141 voličov. Miestna volebná komisia posúdila, že všetky odovzdané hlasovacie lístky sú platné. Kandidát č. 1 Mgr. J. B., dostal 61 platných hlasov a bol vyhlásený za zvoleného starostu obce, sťažovateľka ako kandidátka č. 2 dostala 36 platných hlasov a sťažovateľ ako kandidát č. 3 dostal 25 hlasov, t. z. obaja získali viac ako 10 % voličov príslušného volebného obvodu.

Sťažovatelia vidia nezákonnosť volieb a nezákonnosť volebného výsledku v tom, že Mgr. J. B. bol zaregistrovaný pod č. 1 ako nezávislý kandidát rozhodnutím miestnej volebnej komisie z 12. októbra 2006 napriek tomu, že podľa sťažovateľov neboli splnené zákonné náležitosti na zaregistrovanie tohto kandidáta.

Podľa sťažovateľov petícia, ktorá bola súčasťou kandidátnej listiny nezávislého kandidáta Mgr. J. B., nespĺňala zákonné náležitosti podľa § 16 ods. 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí“), pretože z celkového počtu 44 podpisov na petícii bolo podľa sťažovateľov 6 podpisov sfalšovaných alebo získaných podvodom, jeden z podpísaných občanov nedosiahol v čase podpisu petície 18 rokov a jeden podpis je uvedený pri nesprávnom priezvisku, t. j. sťažovatelia napádajú platnosť 8 podpisov podporujúcich kandidatúru Mgr. J. B. (zo 44 podpisov). Podľa sťažovateľov petícia nebola podpísaná potrebným počtom voličov, t. j. 40 podpisov pre obec S. Sťažovatelia ďalej podrobne uvádzajú skutočnosti a dôvody neplatnosti podpisov 8 voličov na petícii a doložili listinné dôkazy (petičnú listinu, ďalšie listiny, na ktorých sa nachádzajú podpisy namietaných 8 voličov pre porovnanie, ako aj ich identifikačné údaje).

Z uvedeného podľa sťažovateľov vyplýva, že v tomto prípade neboli splnené zákonné podmienky pre zaregistrovanie nezávislého kandidáta pod č. 1 podľa § 17 ods. 1 písm. f) zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí.

Sťažovatelia uviedli, že už na zasadnutí miestnej volebnej komisie 11. októbra 2006 bola spochybnená petičná listina nezávislého kandidáta podpredsedníčkou komisie T. J., ktorá nesúhlasila s kandidatúrou nezávislého kandidáta, a doložili k sťažnosti zápisnicu zo zasadnutia miestnej volebnej komisie z 11. októbra 2006, ako aj z 12. októbra 2006. Podľa predložených zápisníc nesúhlas podpredsedníčky komisie s kandidatúrou nezávislého kandidáta bol zaznamenaný v zápisnici z 12. októbra 2006.

Ústavnému súdu bolo 5. januára 2007 doručené podanie sťažovateľov, v rámci ktorého navrhli vykonať v tejto veci dokazovanie výsluchom viacerých svedkov, a súčasne v prílohe tohto podania boli doručené viaceré listinné dôkazy (vyhlásenia dotknutých voličov, ktorých pravosť podpisu na petičnej listine bola spochybnená).

II.

Podľa § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) právny zástupca. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení s musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, do Európskeho parlamentu alebo do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sťažnosť proti výsledku volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, do Európskeho parlamentu alebo do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov. Sťažnosť môže podať aj najmenej 10 % voličov príslušného volebného obvodu; k sťažnosti musia byť pripojené podpisy a adresy týchto občanov.

Podľa § 60 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 musí obsahovať

a) vyjadrenie sťažovateľa o tom, či napáda voľby na celom území Slovenskej republiky, alebo len v určitom volebnom obvode; kandidát môže napádať len zvolenie iného kandidáta vo svojom volebnom obvode,

b) dôvody, pre ktoré voľby napáda, s označením dôkazov,

c) údaje a dôkazy o tom, že je oprávneným navrhovateľom podľa § 59; to neplatí v prípade navrhovateľov uvedených v § 18 písm. a) až e),

d) návrh na rozhodnutie vo veci podľa § 63 ods. 2.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia sa návrh podľa odseku 1 musí podať do desiatich dní po oznámení výsledku volieb.

Podľa § 61 zákona o ústavnom súde okrem navrhovateľa sú účastníkmi konania aj politické strany a politické hnutia, ktoré vo voľbách získali zastúpenie v Národnej rade Slovenskej republiky, v Európskom parlamente alebo v orgánoch miestnej samosprávy. V konaní o sťažnosti kandidáta (§ 59 ods. 1) sú účastníkmi len sťažovateľ a kandidát, proti ktorému sťažnosť smeruje.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,
- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Podľa § 21 ods. 2 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí kandidovať na funkciu starostu (primátora) môžu aj nezávislí kandidáti. Nezávislý kandidát doručí svoju kandidátnu listinu v dvoch rovnopisoch zapisovateľovi miestnej volebnej komisie najneskôr 55 dní pred dňom volieb. Súčasťou kandidátnej listiny nezávislého kandidáta je petícia (podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení zákona č. 242/1998 Z. z.) podpísaná voličmi podporujúcimi jeho kandidatúru. Potrebný počet podpisov podľa veľkosti obce je uvedený v prílohe k tomuto zákonu. V petícii sa pri každom podpise uvedie meno a priezvisko voliča a trvalý pobyt, ktorým sa rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, a číslo domu.

Podľa § 22 ods. 1 písm. c) zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí miestna volebná komisia predložené kandidátne listiny preskúma a nezaregistruje kandidáta, ak chýba alebo je neúplná petícia podľa § 21 ods. 2.

Podľa § 22 ods. 2 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí ustanovenia § 17 ods. 2 až 5 platia rovnako.

Podľa § 17 ods. 4 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí proti rozhodnutiu miestnej volebnej komisie o zaregistrovaní kandidáta alebo o nezaregistrovaní kandidáta môžu podať kandidujúce politické strany a nezávislí kandidáti návrh na vydanie rozhodnutia o zrušení registrácie kandidáta alebo návrh na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta na súd. Návrh treba podať do troch dní odo dňa rozhodnutia miestnej volebnej komisie. Proti rozhodnutiu súdu sa nemožno odvolať.

Podľa § 45 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí miestna volebná komisia uverejní spôsobom v mieste obvyklým bezodkladne po podpísaní zápisnice o výsledku volieb v obci výsledky volieb do obecného (mestského) zastupiteľstva a výsledky volieb starostu obce (primátora).

Podľa § 250zb ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak volebná komisia rozhodla o zaregistrovaní kandidáta alebo o nezaregistrovaní kandidáta pre voľby do orgánov samosprávy obcí, môže sa kandidujúca politická strana, politické hnutie alebo nezávislý kandidát do troch dní odo dňa rozhodnutia miestnej (mestskej) volebnej komisie obrátiť na okresný súd s návrhom na vydanie rozhodnutia o zrušení registrácie kandidáta alebo s návrhom na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia súd rozhodne do troch dní odo dňa podania návrhu. Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok.

Ústavný súd na neverejnom zasadnutí predbežne prerokuje každý návrh a zisťuje, či spĺňa všetky procesné podmienky na ďalšie konanie, t. j. vo veci samej, upravené zákonom o ústavnom súde. V danom prípade sťažovatelia podľa obsahu ich sťažností žiadali, aby ústavný súd preskúmal naplnenie zákonných náležitostí petície predloženej nezávislým kandidátom na starostu obce, a tým splnenie zákonných podmienok na zaregistrovanie tohto nezávislého kandidáta rozhodnutím miestnej volebnej komisie v S., lebo sa domnievali, že zaregistrovaním tohto nezávislého kandidáta bol porušený zákon

o voľbách do orgánov samosprávy obcí, a preto boli voľby starostu nezákonné a nezákonný je aj výsledok volieb. Vzhľadom na obsah petitu ústavný súd posúdil sťažnosť ako sťažnosť podľa čl. 129 ústavy.

Sťažovatelia v sťažnosti navrhli alternatívny petit, ktorým žiadali, aby ústavný súd vyhlásil voľby na funkciu starostu v obci za neplatné, alebo aby zrušil napadnutý výsledok volieb na funkciu starostu v obci.

Ústavný súd z obsahu sťažnosti i z priložených listín zistil, že formu i obsah označených rozhodnutí miestnej volebnej komisie môže preskúmať len príslušný všeobecný súd. Príslušnosť všeobecného súdu konať vo veciach registrácie kandidátnych listín a o zaregistrovaní, príp. nezaregistrovaní kandidáta pre voľby do orgánov samosprávy, vyplýva z ustanovení § 17 ods. 4 a § 22 ods. 2 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí a z ustanovenia § 250zb ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (m. m. PL. ÚS 5/99).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd rozhodol, že ďalšie konanie ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľov nie je možné z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. mája 2007